

สวรรยา ชื่อเลื่อม 2551: การสร้างรูปแบบการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายหาดท่องเที่ยว
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม
วิทยาลัยสิ่งแวดล้อม ภาควิชาการศึกษาระดับปริญญาโท: รองศาสตราจารย์วศิน อิงคพัฒนากุล, Ph.D.
121 หน้า

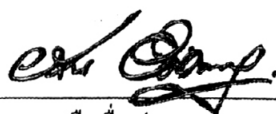
การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเกณฑ์/รูปแบบการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายหาด
ท่องเที่ยว โดยพัฒนาขึ้นจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ และพิจารณาความ
ถูกต้องเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการและผู้ปฏิบัติหรือผู้มีประสบการณ์ทางด้านสิ่งแวดล้อมและการ
ท่องเที่ยว จำนวน 17 ท่าน รูปแบบการประเมินฯ ที่ได้นำมาทดสอบประสิทธิภาพกับชายหาดปึกเตียน หาดเจ้า
สำราญและหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ครั้ง ในฤดูร้อน ฤดูฝน
และฤดูหนาว ครอบคลุมดัชนีสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สังคม นวัตกรรมและชีวภาพ จำนวน 9, 22, 13 และ 6 ตัวชี้วัด
ตามลำดับ รวม 50 ตัวชี้วัด

ผลการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายหาด พบว่า คุณภาพสิ่งแวดล้อมชายหาดเจ้าสำราญโดยรวมอยู่ใน
เกณฑ์พอใช้ (ระดับชั้น 3) ในทุกฤดูกาล โดยสิ่งที่ต้องปรับปรุงคือสิ่งก่อสร้างที่ไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ทำ
ให้ความสวยงามเป็นธรรมชาติของชายหาดลดลง กิจกรรมนันทนาการ ร้านอาหารและที่พักริมทะเลเป็นเพียง
ธุรกิจขนาดเล็กและมีให้บริการจำนวนไม่มาก อย่างไรก็ตามมีข้อได้เปรียบเรื่องความสงบเงียบเป็นส่วนดีและ
ความร่มรื่นจากต้นสนริมชายหาด ส่วนคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายหาดปึกเตียนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้
(ระดับชั้น 3) ดินไม่รื้อหาดถูกตัดโค่นเพื่อสร้างรีสอร์ทและร้านอาหารริมทะเล กิจกรรมนันทนาการ ร้านอาหาร
และที่พักริมทะเลเป็นเพียงธุรกิจขนาดเล็กและมีให้บริการจำนวนไม่มาก แต่มีข้อได้เปรียบในเรื่องคุณภาพ
อากาศและเสียง เนื่องจากยานพาหนะมีจำนวนไม่มาก ทำให้ไม่เกิดเสียงดังและกลิ่นรบกวน และคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมชายหาดชะอำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี (ระดับชั้น 2) โดยมีข้อได้เปรียบด้านความสะอาดหาด หาด
ยาวเป็นระยะทางเกือบ 6 กิโลเมตร เหมาะแก่การประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว มีความพร้อมของธุรกิจบริการ
การท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนกิจกรรมนันทนาการที่มีความหลากหลายและสามารถ
เดินทางเข้าถึงได้สะดวกทั้งทางรถยนต์ รถไฟและรถโดยสารประจำทาง แต่สิ่งที่เป็นปัญหาคือคุณภาพอากาศ
และเสียงดังรบกวนจากสภาพการจราจรที่หนาแน่นในช่วงวันหยุด และน้ำทิ้งจากร้านอาหารและที่พักริมทะเล

รูปแบบการประเมินฯ ที่ได้ดังกล่าวนำไปทดสอบประสิทธิภาพกับชายหาดท่องเที่ยวในจังหวัด
เพชรบุรีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในอนาคตหากมีการนำไปขยายผลไปประยุกต์ใช้กับชายหาดท่องเที่ยวอื่นๆ ใน
ประเทศไทย จะเป็นประโยชน์ในการจำแนกกลุ่มชายหาดในระดับประเทศได้ รวมถึงองค์กรหรือหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องใช้ข้อมูลนำไปกำหนดนโยบาย และจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม
ชายหาดเพื่อการท่องเที่ยวต่อไป



ลายมือชื่อนิสิต



ลายมือชื่อประธานกรรมการ

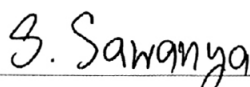
12 / 05 / 51

Sawanya Sealeum 2008: Environmental Quality Assessment Model for Tourism Beach. Doctor of Philosophy (Environmental Science), Major Field: Environmental Science, College of Environment. Thesis Advisor: Associate Professor Wasin Inkkapattanakul, Ph.D. 121 pages.

The purpose of this study was to develop the criteria of environmental beach quality assessment on tourism beaches which was designed from research documents, Morgan (1999), Nelson et al.(2000) and Micallef et al. (2004) and also considered and improved through 17 specialists who especially expert in environmental science and tourism industry in order to get the perfectly criteria. This criteria based on 50 specific indicators covering aspects of physical 11 indicators, social 22 indicators, pollution 13 indicators and biological 6 indicators.

The result criterion was test efficiency with Chao-Sumran beach , Phok-Tian beach and Cha-am beach, Phetchaburi province. And carried out during summer, rainy and winter season. All indicators were measured and analyzed by the laboratory instrument and questionnaire, in term of the tourist satisfaction and the checklist. Marking and totaling according to the Simple Weighting Score Equation of Morgan (1999) and classified beach quality into 5 Classes, 1, 2, 3, 4 and 5. As a result, Chao-Sumran beach was classified in class 3; fair quality, in every times. Physical and social aspect was the serious problem. Because tourism facilities available remain poorly. Phok-Tian beach was classified in class 3; fair quality, in every times. Social factor was the serious problems. Because tourism facilities available remain poorly and inconvenient accessibility. Absence of tree along beach affects from construction building and landscape planning nearby the shore. While the quality of air, noise and water achieved high score. Cha-am beach was classified in Class 2; very good quality. It was the mainland and white sand beach. This characteristics achieved high score same as social factor, several of tourism facilities service and recreational activities service and good accessibility. Only pollution factor was the serious problem, especially unpleasant noise and odors from road vehicles, strong water color and odor from untreated wastewater discharged directly from the restaurant and resort area nearby the shore.

The result criteria can be apply to others recreational beaches in Thailand that useful for grouping recreational beach in Thiland. And assessed data were based on for both the local government and concerned organizations would virtually set up the tourism development policy and environmental management for sustainable tourism.


Student's signature

 12 / 05 / 51
Thesis Advisor's signature